

Veerviering: 31 maart 2018 – Onverwachte uitspraken van Jezus

Pasen: Leven aanzeggen door te zalven

Welkomwoord

Welkom allemaal, op deze zaterdagavond in de mooie kapel van Kolderbos.

Wij willen dit samenzijn beginnen in de naam van God, die wij noemen:

Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen.

Wij komen vanavond samen voor een paasviering:
het is de LEVENDE God die ons hier samenbrengt!

Wie God is, heeft geen mens ooit gezien.

Alles wat we weten is dat Hij een Naam heeft

En die naam is: 'Ik zal er zijn voor U'.

Allen: Naam die zin is van ons leven

Wees nabij, word zichtbaar hier en nu.

Groei in ons, kom in ons tot leven

Met het aansteken van de Paaskaars brengen wij het levend licht van Christus in ons midden

**Allen: Ontsteek een vuur, Heer onze God, hier in ons midden
en laat er licht komen in het donker.**

Laat het Licht ons beschijnen.

Licht over ons leven,

over ons verlangen, over wat ons bang maakt,

over wat ons met elkaar verbindt.

Jezus Licht voor deze wereld.

Jezus wil licht zijn voor deze wereld en licht voor ons eigen leven. Door onze eigen kaarsjes aan te steken aan de paaskaars, wordt het licht in deze ruimte, worden we licht voor elkaar.

(Iedereen wordt uitgenodigd zijn lichtje aan te steken en vooraan op de tafel te zetten)

We denken ook aan degenen die er vandaag niet bij konden zijn. We steken ook een kaarsje aan voor Jules, Jeanne, Mieke,...

Dan mogen we toepasselijk zingen

Openingslied : Mensen van het vuur zijn wij (Alfred Bronswijk – M. J. R. Ahle)

Inleiding op de lezing

Het hele evangelie staat vol straffe uitspraken en praktijken van Jezus. Zijn uitspraken en handelingen zijn bedoeld als hefboom om ons uit de vicieuze cirkel van ons traditionele denken te halen. We worden uitgenodigd om creatief te kijken of er iets nieuws kan gebeuren.

We vieren vanavond het grote Pesach-Pasen, samen met de Gezalfde. We vieren de uittocht van een onvrij volk uit de onderdrukking en tegelijk de doortocht ervan naar het volle leven. Die viering begint in de nacht. De nacht waarin Jezus worstelt met zijn situatie. De nacht waarin hij opnieuw moet kiezen tussen tegendraads Leven of geleefd worden. Misschien zien we enkel de donkere nacht van de telkens weer anders te benoemen onderdrukkende wereldorde. Of zien we dwars doorheen de nacht een kronkelpad met Licht? Merken we doorheen kwetsuren bezieling van Leven?

In de lezing van deze paasviering, wordt Jezus gezalfd door een vrouw. We hebben de versie van Marcus gekozen omdat hij deze zalving situeert tijdens de laatste week van Jezus' leven. Jezus is al enkele hoofdstukken in Jeruzalem maar omdat de hogepriesters en schriftgeleerden een gelegenheid zoeken om hem

ter dood te brengen, gaat Jezus overnachten in Bethanië. Vergeleken met het grote Jeruzalem, het centrum van de religieuze activiteit, met de tempel en de priesterdienst, lijkt Bethanië maar een onbeduidend vlekje en van weinig betekenis. En toch vond daar een straf verhaal plaats – waarnaar we nu gaan luisteren:

Lezing Mc.14,3-9: zalving in Bethanië

Duiding

Het verhaal speelt zich af op een boogscheut van Jeruzalem, in Bethanië (waar wij met het Veer ook vaak samenkomen!). Jezus zoekt er zijn toevlucht omdat machtige en geleerde mannen hem uit de weg willen ruimen. Omdat ze bang zijn voor de volksmassa die naar Jeruzalem is gekomen voor het Paasfeest, broeden ze op een list om Jezus uit de weg te ruimen. Niet echt koosjer! Hun duistere plannen mogen niet aan het licht komen – anderen mogen er niet van weten ...

Het is niet toevallig dat Jezus te gast is bij een melaatse (Lc: een farizeeër; Joh: Lazarus). Mensen die beseffen dat ze kwetsbaar zijn en niet alles zelf in de hand hebben, staan gemakkelijker open voor wat anders is, voor de andere/Andere. Wie aan zichzelf genoeg heeft, blijft in zijn eigen besloten (verzielte) wereld met zuurstoftekort.

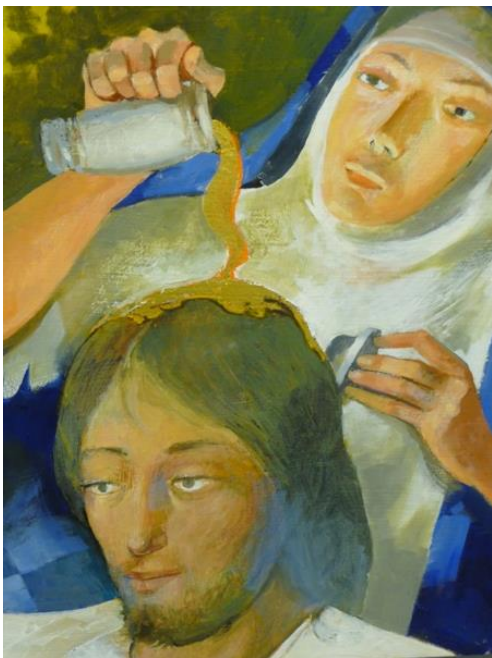
Op dat ogenblik, twee dagen voor het Joodse Paasfeest, wordt Jezus onverwacht door een vrouw-zonder-naam gezalft. Wat ze doet, is bijzonder gewaagd. Het was in Jezus' tijd niet de gewoonte om als vrouw binnen te vallen in een vertrek waar mannen aanlagen om te eten. Daardoor valt ze op (wat de schriftgeleerden in het verhaal juist niet willen). Ze heeft geen duistere plannen. Iedereen mag zien wat ze doet.

Wat bezielt haar?

Bij Marcus (het oudste evangelie) zalft de vrouw Jezus' hoofd terwijl hij als gast aanligt voor de maaltijd. Om dat te kunnen doen, moet je 'recht-staan'. Rechtop staan, is tegengesteld aan: je bukken, je klein. Als de vrouw 'rechtop' staat, leeft ze vanuit haar innerlijke (goddelijke – ons overstijgende) kracht. Dat kan maar als ze zich niet groter of kleiner voelt dan een ander, maar met vallen en opstaan leert dat ze daar doorheen een geliefd Godskind blijft. Zonder zich te bekommeren om wat anderen zullen denken van haar zalving, of het wel goed genoeg is, of het zal gewaardeerd worden... Ze volgt eenvoudig haar eigen (goddelijke) bezieling – omdat ze dààrvan LEEFT.

Ze moet bemiddeld geweest zijn want haar nardus blijkt wel 300 dinars waard. Omstaanders hebben de kostbare olie meteen omgezet in geldwaarde. 300 dinars staat gelijk aan 1,35 kg. zilver – omgerekend 580 euro. Ze rekenen volgens de economische marktwaarde: zoveel geld – zomaar uitgegoten! Daar kunnen ze niet bij: ze ergeren zich en ‘briesen’ tot haar (zoals het in de Griekse tekst staat). Niet dat ze binnensmonds wat mompelen. Nee, ze ‘briesen’ tot haar! Die 300 dinars werden veel beter besteed door ze aan ‘de (anonieme) armen’ te geven... In hun ogen moeten er grote idealen worden nageleefd – door de anderen wel te verstaan. Het gaat hen niet om concrete mensen. Als ze geen oog hebben voor wat deze zalving voor Jezus betekent, zullen ze dan begrijpen wat de armen echt doet leven? Met belerende woorden en overdonderende principes zien ze hun naaste over het hoofd. Ze zien er geen graten in, te ‘briesen’ tot deze weerloze vrouw (weerloos is niet hetzelfde als krachteloos!).

De vrouw breekt/verbrijzelt het albasten kruikje en giet het helemaal leeg over Jezus’ hoofd. Nu de hals van het kruikje verbrijzeld is, kan ze er niets meer van bewaren. Ze geeft alles. Ze spreekt geen woord, maar doet iets waardoor ze uitdrukt wie Jezus voor haar is: Gezalfde Gods/Messias. In de Bijbel wordt zalving gebruikt als symbool voor Gods Geest die op iemand rust. Een profeet of een koning werd gezalfd, maar ook een gestorvene. Heel het huis geurt naar de nardus! Alle aanwezigen delen in haar gulheid. En toch wordt dit gebaar niet door iedereen gesmaakt.

Als we de afbeelding van Arcabas bekijken, valt het op hoe Jezus de zalving als een weldoend geschenk aanvaard. De vrouw-zonder-naam giet rustig meditatief haar olie uit. Ze weet wat ze doet. Ze toont wie Jezus ten diepste is: Gezalfde Gods die gaat sterven. En Jezus aanvaardt beiden: de zalving en de dood.

Enkele hoofdstukken voordien (in Mc 6) heeft hij zijn eigen leerlingen trouwens zelf uitgestuurd om te zalven: ziekelijke mensen werd daarmee Gods nabijheid en zorg aangezegd – opdat ze zouden LEVEN! Dat betekent niet dat ze voortaan zonder moeilijkheden door het leven **kunnen**, maar dat ze weer verbonden **leven** – verbonden met God, met anderen, met de schepping... thuis bij zichzelf. Maar het is alsof de leerlingen niet weten wat ze doen. Tussen Mc 6 en 14 is er voortdurend sprake van onbegrip. Ze blijken slechts uiterst moeizaam tot het besef te komen dat Gods Rijk niets

van doen heeft met macht uitoefenen – maar alles met zalven...

Deze vrouw hier, begreep dat. Niet omdat ze vrouw is, maar omdat ze doorheen haar eigen machteloosheid open gekomen is voor anderen/de Andere. Daardoor beseft ze haarfijn wat Jezus nodig heeft op zijn lijdensweg: de aanzegging van Gods aanwezigheid in goede én kwade dagen. Gods aanwezigheid die als welriekende olie heel ons mens-zijn doordringt en haar geur verspreid in heel het huis!

De dankbare aanvaarding van Jezus staat in schril contrast met de briesende ergernis van enkele omstaanders. Jezus reageert: ze deed goed aan mij! Wat deze vrouw deed, mag je niet uitspelen tegen mooie grondbeginselen. Ze heeft mijn begrafenis voorzien en er op vooruit gegrepen door mij nu te zalven. Zo zullen

er altijd mensen op je weg komen die nood hebben aan daden die Gods' genade nabij brengen. Vergeet dat niet! Het evangelie kan niet verkondigd worden, zonder mensen zoals deze zalvende vrouw; mensen die eenvoudig doen waar het op dat ogenblik op aankomt – niet meer of minder.

Jezus en de vrouw hebben niet met elkaar gesproken met woorden. De communicatie verliep op een dieper niveau. De taal van het lichaam sprak boekdelen. Maar voor de omstaanders probeert Jezus het te verduidelijken. Evangelie verkondigen gaat altijd samen met daden die Gods barmhartigheid nabij brengen.

De gedachtenis aan deze vrouw mag niet vergeten worden, zegt Jezus. Die woorden doen denken aan het laatste avondmaal waar Jezus zegt: doe dit tot mijn gedachtenis. Hier vraagt Jezus, bijna even nadrukkelijk, om deze vrouw te gedenken. Gedenk haar liefde, haar inzicht in de situatie, haar menselijkheid waarmee zij de geur van het leven verspreidt.

Als de vrouwen op Paasmorgen naar het graf gaan om Jezus specerijen te brengen en hem opnieuw te zalven, zullen ze merken dat dat niet nodig is, omdat de geur van het leven al bij hem is. Daar waar ons leven doodloopt en we het alleen nog maar als mislukt en waardeloos kunnen beoordelen. Waar we terugzien op ons leven en denken: was het dit nu? Daar waar we denken dat de dood het einde is en we bevangen worden door een wilde angst om alles er nog uit te halen, daar brengt Jezus de geur van het leven – dankzij de vrije vrouw die hem tijdig zelfde!

Pasen bant de dood niet uit, maar gaat er dwars doorheen.

Even stille tijd...

Voorbeden

Goede God, U bent als geen ander begaan met het lot van mensen.

Omdat wij erop vertrouwen dat leven telkens weer kan doorbreken, willen wij zingend bidden:

Lied: Woorden van vuur (Ludo Peeters)

Woor-den van vuur ze spo-ren ons aan tot een nieu-we mor - gen, de tijd breekt aan!

Woor-den van vuur: mo-gen ver-staan God die mens ge-wor - den ons op doet staan.

L. Opstaan is openstaan voor nieuw leven dat groeit – dwars doorheen de donkere aarde.
Geef ons onderscheidingsvermogen om te zien wat de mens-naast-ons deugd kan doen.
Laten wij zingend bidden opdat Leven door kan breken.

Lied: Woorden van vuur

L. Opstaan is openstaan voor nieuw leven dat groeit – dwars doorheen de donkere aarde.
Geef ons moed om eenvoudig te doen wat op dit moment nodig is.
Laten wij nu zingend bidden opdat Leven door kan breken.

Lied: Woorden van vuur

L. Opstaan is openstaan voor nieuw leven dat groeit – dwars doorheen de donkere aarde.
Geef ons een open hart dat het vertrouwen bewaart in Gods' zegen voor allen.
Laten wij nu zingend bidden opdat Leven door kan breken.

Lied : Woorden van vuur

Tafelgebed Twee, drie of meer

Twee, drie of meer...

Omdat ons geloof zo zwak is en wij ons zo snel laten ontmoedigen,
omdat we bange mensen zijn:
herinneren we ons mensen als Abraham en Mozes, Jesaja en de zalvende vrouw,
Jezus en allen die door de diepste diepten zijn gegaan, maar er niet aan ten onder gingen.

Twee, drie of meer...

die hebben ingezien dat macht en geld mensen niet tot vrede strekken
en gaandeweg besluiten om solidair, kwetsbaar en sober te leven;
die hun hart gezet hebben op mededogen
en hun handen gewend hebben gemaakt aan breken en delen

Allen: Twee, drie of meer...

**Die tochtgenoot willen zijn voor elkander,
en Gods zalving doorgeven
opdat ons doen en laten doordrongen blijft van de geur van het leven.
God, Mysterie dat we steeds kunnen aanspreken,
blijf met ons op weg!**

Iemand zalven is niet alleen nodig in nood (bij het sterven)
maar gebeurt ook bij een opdracht (tot koning zalven).

Als we eerlijk zijn, weten we ons kwetsbaar
zowel in onze beste momenten als in onze miserie.

We hebben niet alles zelf in handen
maar mogen vertrouwen op Gods Geest die ons als olie doordrenkt.

Om dit vertrouwen tastbaar te maken willen we net zoals de vrouw 'rechttop' stond in haar innerlijke kracht,
óók rechttop staan en deze olie uitgieten om elkaar te zalven in Gods Naam.

(kruikjes openen en olie uitgieten over doekje in kommetje)

Laten we nu in 2 rijen naar voor komen waarbij we a.h.w. Gods zalving aan elkaar doorgeven.
(E. + D. zalven elkaars handen en daarna de eerste in de rij)

daarna een stukje reeds gebroken brood en een glas meenemen naar uw zitplaats.

Onderwijl luisteren we naar een intermezzo gespeeld door Guy.

Laten we dan nu Jezus' laatste avondmaal gedenken door het eten van dit brood

Laten we dan nu het glas heffen, drinken en klinken op mensen en wensen die ons ter harte gaan....

Onze Vader

Allen: Wij lopen vooruit op wat nog niet is:
een gemeenschap van gezalfden
die zorg dragen voor elkaar zoals Gij dat doet voor ons.
God, die ons nabij bent als een vader en een moeder,
wij hopen, dat we naar uw wil leren leven,
wij zien uit naar uw Rijk van gerechtigheid voor alle mensen,
wij leveren daarvoor onze bescheiden bijdrage
opdat iedereen op deze aarde kan delen in haar vruchten,
opdat wij als vrije mensen mogen opstaan voor elkaar.
Amen.

Slotgebed.

In het *Passie en Verrijzenis* veelluik worden de drie vrouwen die mirre naar het graf brengen verwelkomd met de uitroep: 'Hij is opgestaan.'. Dit is een heel nieuwe morgen! Toen en nu.

Laten we dan samen bidden:

Allen: Eeuwige God
Als gezalfde èn zalvende willen wij u danken
voor uw levengevende aanwezigheid in dit uur
en alle dagen van ons leven.
Amen

Aandenken

Het Mysterie van de Eeuwige schuilt in het telkens weer loslaten van wat was, om als vrije mensen de Weg te gaan die Jezus, en ook de zalvende vrouw, ons voorleeft.

Christelijk leven is leven als gezalfde. Daarom hebben wij hier ook een soort zalfolie voor elk van jullie. Na de viering mag ieder koppel een potje meenemen. Er hangt een kaartje aan waarop ieder zelf kan schrijven wat hij wil bewaren van deze viering.

We wensen iedereen een fijne Pasen en nodigen u allen uit om na ons slotlied nog gezellig samen na te praten onder het genot van een koffie een glaasje en een paar lekkere versnaperingen, ons klaargemaakt door bereidwillige handen. We gaan dan ook nog Jaak feliciteren met zijn 80ste verjaardag maar eerst ons slotlied.

Slotlied: Lied van de opstanding. (Huub Oosterhuis - Antoine Oomen)

Mededelingen?

Het mandje voor deelname in de onkosten staat achter in de kapel
De glazen kunnen jullie achteraan kwijt

Bronnen

Naar Egbert Rooze: De Messias en de macht van Rome
(hoofdstuk 17 De nabijheid van Pesach)

Het schilderij 'De balsemolie' van Arcabas maakt deel uit van het 21-delige veelluik *Passie en verrijzenis* (2003). **Arcabas**, die eigenlijk **Jean-Marie Pirot** heet, werd in 1926 in Metz geboren. Hij is een Franse schilder en beeldhouwer van religieuze kunst.

Extra:

De vloeiende beweging van de olie die de vrouw over Jezus uitgiet, herhaalt Arcabas op het volgende schilderij van het veelluik, getiteld 'De messiaanse weg'. Aan dit doek is een tekst uit Jesaja gekoppeld: 'Zie ik ga iets nieuws verrichten... heb je het nog niet gemerkt?... een weg door de woestijn, rivieren in de wildernis...' (Jes. 43:19-20)

De nieuwe weg van de Messias brengt verandering teweeg: ten overstaan van een groep mannen voert een vrouw moederziel alleen een handeling uit om verlossing en bevrijding te vieren. Ze heeft geleerd om 'zich te bekommeren zonder zich te bekommeren' (T.S. Eliot).

ZALIG PASEN!

Elly en Diane